gemeente Terschelling

Raadsvoorstel

Onderwerp: **Ontwerpwijziging Gemeenschappelijke Regeling ‘hûs en hiem, adviseurs omgevingskwaliteit’**

Jaar/nummer: **2024-43-O**

In behandeling bij: **Wethouder van Essen**

Voorstel

De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van en geen zienswijze bij het college kenbaar maken op de Ontwerpwijziging Gemeenschappelijke Regeling ‘hûs en hiem, adviseurs omgevingskwaliteit’.

Samenvatting

Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd. De wijziging heeft als doel de democratische legitimiteit van de gemeenschappelijke regeling en de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden in relatie tot de gemeenschappelijke regelingen te versterken.
De Gemeenschappelijke Regeling (GR) ‘hûs en hiem, adviseurs omgevingskwaliteit’ moet hierop aangepast worden. De wijze waarop dit gebeurt, is vrij uit te werken. De GR hûs en hiem heeft daarom een ontwerpwijziging opgesteld.
Ook wordt een aantal technische verbeteringen doorgevoerd en is de bekendmakingsregeling aangepast aan de Wet elektronische publicaties.

Toelichting

Wijzigingen

De wettelijke basis voor de wijzigingen in de GR hûs en hiem ligt in de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

De belangrijkste wijzigingen van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn:
1.Het versterken van de positie van de gemeenteraden bij besluitvorming:
a. Invoeren zienswijzeprocedure bij treffen en wijzigen regeling
b. Mogelijkheid zienswijzeprocedure bij andere besluiten dan de ontwerpbegroting
c. Regionale gemeenschappelijke raadscommissie
d. Afspraken over participatie in de gemeenschappelijke regeling
e. Actieve informatieplicht van het bestuur van de regeling

2. Het invoeren/verduidelijken van controle-instrumenten:
a. Recht van enquête
b. Verduidelijken onderzoeksbevoegdheid lokale rekenkamers

3. Verbeteren van de positie van de gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling;
a. Afspraken over evaluatie
b. Betere aansluiting begrotingscyclus op gemeentelijke cyclus
c. Aanscherping afspraken uittreding

Gevolgen voor de GR hûs en hiem, adviseurs omgevingskwaliteit
Er worden wijzigingen in de GR hûs en hiem aangebracht die wettelijk verplicht zijn. Ook wordt een aantal technische verbeteringen doorgevoerd en is de bekendmakingregeling aangepast aan de Wet elektronische publicaties. Voorgesteld is om de tekst van de gemeenschappelijke regeling integraal te herzien.
Bij de pijl zijn de wijzigingen opgenomen. Deze zijn ook te vinden in de was-wordt tabel (bijlage 3).

Wettelijk verplichte wijzigingen
1.a Invoeren zienswijzeprocedure bij treffen of wijzigen van de regeling
De raad kan zijn opvattingen over een ontwerpregeling binnen 8 weken kenbaar maken bij het college. Dit vloeit rechtstreeks voort uit de Wgr. Voor de duidelijkheid van de procedure van wijziging is er voor gekozen om de GR te wijzigen

- in artikel 39 wordt een vierde lid opgenomen waarin staat dat de raden bij het DB (van de eigen gemeente) hun zienswijze binnen 8 weken na ontvangst van de ontwerpregeling naar voren kunnen brengen.

1.b Zienswijzeprocedure bij ander besluiten dan de ontwerpbegroting
In de regeling moeten afspraken zijn gemaakt over welke besluiten van het bestuur van de regeling vatbaar zijn voor een zienswijze van de raad.

- In artikel 40 lid 1 wordt toegevoegd dat een besluit tot opheffing van de GR niet wordt genomen voordat de raden gedurende 12 weken in de gelegenheid zijn gesteld om schriftelijk op de voorgestelde opheffing hun zienswijze ter kennis van het college te brengen.

1.c Regionale gemeenschappelijke raadscommissie
De gemeenteraden krijgen de mogelijkheid om een regionale gemeenschappelijke adviescommissie in te laten stellen bestaande uit raadsleden. Deze adviescommissie is onderdeel van de GR en wordt daarom ingesteld door het AB. De commissie kan het AB adviseren, de besluitvorming voorbereiden en de raden van advies voorzien. Het AB is verplicht om deze commissie in te stellen als de raden hier unaniem om vragen.

- Deze wijziging volgt rechtstreeks uit de Wgr. Een aanpassing van de GR is niet nodig.

1.d Afspraken over burgerparticipatie
In de GR moet worden opgenomen of, en zo ja op welke wijze, ingezetenen en belanghebbenden de mogelijkheid krijgen tot inspraak over beleidsmatige onderwerpen die bij de GR zijn belegd. Hoewel hûs en hiem vooral een uitvoeringsgerichte gemeenschappelijke regeling is die zelf geen beleid of verordeningen vaststelt die ingezeten bindt, kan het AB overwegen om in bepaalde gevallen toch burgerparticipatie toe te passen. Hûs en hiem wil deze mogelijkheid open laten.

- Aan artikel 12a wordt toegevoegd dat het AB kan besluiten om ingezetenen van de deelnemers of andere belanghebbenden te betrekken bij de wijze van uitvoering van de taken en de manier waarop dat gebeurt.

1.e Actieve informatieplicht

Het bestuur van de GR heeft een actieve informatieplicht over wat er binnen de regeling speelt. In de GR moeten afspraken worden gemaakt over welke informatie moet worden aangeleverd en de wijze waarop dat moet gebeuren
Om invulling te geven aan de intentie om de democratische legitimatie van de GR hûs en hiem te versterken wordt de regeling aangepast.

- Aan artikel 25 wordt een zesde lid toegevoegd, inhoudende dat het bestuur schriftelijk aan de deelnemende colleges, of via de colleges aan de deelnemende raden, ongevraagd de informatie die nodig is om een juist beeld te verkrijgen van de uitvoering van de overgedragen en opgedragen taken als bedoeld in artikel 6 verstrekt (Artikel 6 = Taken van de GR hûs en hiem).

2.a Recht van enquête
De gezamenlijke gemeenteraden krijgen de mogelijkheid om een enquête uit te voeren naar de bestuursvoering van een GR door zelf een onderzoekscommissie in te stellen. Dit vergt een unaniem besluit van alle raden.

- Deze wijziging volgt rechtstreeks uit de Wgr. Een aanpassing van de GR is niet nodig.

2.b Verduidelijking onderzoeksbevoegdheid lokale rekenkamer
In de Wgr wordt verduidelijkt dat de lokale rekenkamers, waaronder gezamenlijke rekenkamers, de mogelijkheid hebben om onderzoek te doen naar het gevoerde bestuur van een GR.

- Deze wijziging volgt rechtstreeks uit de Wgr. Een aanpassing van de GR is niet nodig.

3.a Afspraken over evaluatie
Het wordt verplicht om afspraken te maken over evaluatie van de GR om op die manier stil te staan bij het functioneren van de regeling. Er kan ook gekozen worden voor de afspraak om de regeling niet te evalueren. De GR hûs en hiem bevat nog geen bepaling over evaluatie van de regeling. Voorgesteld wordt om dat toe te voegen.

- Artikel 42 wordt toegevoegd. Dit artikel maakt een evaluatie van de regeling mogelijk.

3.b Aanpassing van de begrotingscyclus
Om de raden meer positie te geven in de begrotingscyclus van een GR is er voor gekozen om de termijnen voor het indienen van de kadernota, ontwerpbegroting en begroting aan te passen. Het DB stuurt de ontwerpbegroting aan de gemeenteraden voor een zienswijze. Dit moet 12 weken (voorheen 8 weken) voordat de ontwerpbegroting aan het AB wordt aangeboden. Het DB moet voortaan schriftelijk en gemotiveerd aangeven wat men van de ingediende zienswijzen vindt en tot welke conclusie dit leidt. De vastgestelde begroting moet voor 15 september aan Gedeputeerde Staten worden aangeboden. Dit was 1 augustus.
De GR hûs en hiem moet hierop aangepast worden.

- Artikel 31 wordt aangepast aan de nieuwe termijnen en de verplichte reactie op de zienswijze is toegevoegd

3.c Aanscherping afspraken uittreding
In de GR moeten afspraken worden gemaakt over de gevolgen van uittreden van een deelnemer voor het vermogen voor de rechtspersoon en de overige deelnemers. Daarbij moet in ieder geval worden gedacht aan afspraken over personeel, contracten, huisvesting en investeringen.

Het AB van hûs en hiem heeft op 12 juni 2015 een uittreedregeling vastgesteld dat de gevolgen van uittreding van een deelnemer regelt. Deze regeling wordt nu opgenomen in de ontwerpregeling. Voor de procedure van uittreding is zoveel mogelijk aangesloten bij uittredingsbepalingen die opgenomen zijn in andere gemeenschappelijke regelingen in de regio.

- Aan artikel 38 zijn in lid 3, 4, 5 en 6 uittredingsbepalingen toegevoegd. Artikel 38a Uittredingsplan en uittreedsom is toegevoegd.

Overige wijzigingen

- Aan bijna alle artikelen is een omschrijving van het artikel toegevoegd
- Aan artikel 1 is een omschrijving van het begrip ‘’deelnemers’’ toegevoegd
- In artikel 2 is de huidige naam van het openbaar lichaam ‘’hûs en hiem, advisering omgevingskwaliteit’’ gewijzigd in ‘’hûs en hiem, adviseurs omgevingskwaliteit’’. Dit sluit beter aan bij de taken en bevoegdheden.
- In artikel 6 lid 1 sub d wordt verwezen naar de ‘’Verordening op de regionale adviescommissie omgevingskwaliteit’’. Om beter aan te sluiten bij de praktijk wordt dit gewijzigd in; ‘’Verordening op de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit’’.
- De archiefparagraaf (12) is aangepast aan de ‘’Handreiking inrichting informatie- en archiefbeheer bij samenwerkingsverbanden’’.
- In artikel 40 is aan lid 1 toegevoegd dat het besluit tot opheffing van de GR niet wordt genomen voordat de raden van de gemeenten gedurende 12 weken in de gelegenheid zijn gesteld schriftelijk hun zienswijze op de voorgenomen opheffing ter kennis van het college te brengen. Dit is in lijn met het proces van wijzigen van de gemeenschappelijke regeling.
- De titel van paragraaf 17 ‘’Overgangs- en slotbepalingen’’ wordt gewijzigd in ‘’Slotbepalingen’’, omdat de regeling geen overgangsbepalingen bevat.
- Artikel 41 wordt aangepast aan de Wet elektronische publicaties. Het DB wordt belast met registratie van de regeling in het register, in plaats van het college van de gemeente Leeuwarden.

Historie

-

Juridische gevolgen/fatale termijnen/handhaving

Als de wijzigingen niet worden doorgevoerd, voldoet de GR hûs en hiem en de deelnemende gemeenten niet aan de wet. De regeling moet voor 1 juli 2024 zijn geactualiseerd.

Proces en planning wijziging gemeenschappelijke regeling hûs en hiem:

1. Het DB van hûs en hiem legt de wijziging voor aan het algemeen bestuur (AB) van hûs en hiem.
   Dit is in november 2023 gebeurd. Het AB heeft besloten de wijziging voor te leggen aan de gemeenten. Dit voorstel is 26 januari 2024 ontvangen
2. Vervolgens worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld zienswijzen over de ontwerpwijziging van de GR in te brengen bij hun eigen college. Eventuele zienswijzen worden door het college aan hûs en hiem gezonden. Hûs en hiem heeft verzocht om toezending van de zienswijzen voor 1 april 2024. Gezien de datum van de raadsvergadering (10/4) is dit niet haalbaar. Dit wordt gemeld bij hûs en hiem.
3. Het AB van hûs en hiem besluit tot een definitief wijzigingsvoorstel. Dat voorstel wordt aan de deelnemers en wederom de gemeenteraden voorgelegd.

4. Voor een definitief besluit om de regeling te kunnen wijzigen is toestemming van de raden vereist.
   Het besluit moet voor 1 juli 2024 zijn genomen. Behandeling in raadscommissie 6/6 en raad 20/6 lukt alleen als het voorstel van hûs en hiem voor 1/5/24 is ontvangen.
5. De GR regeling kan worden gewijzigd als de colleges van tenminste 2/3 deel van de deelnemende gemeenten daartoe een eensluidend besluit neemt.

Belang voor toerisme/samenleving/economie

-

Financiële/personele/organisatorische gevolgen

-

Communicatie/interactiviteit

-

Advies van de raadscommissie

PM

Ter inzage liggende stukken

1.Ontwerpwijziging Gemeenschappelijke Regeling ‘hûs en hiem, adviseurs omgevingskwaliteit’
2. Aanbiedingsbrief voor de gemeenteraad
3. Oplegnotitie met was/wordt tabel
4. Concept raadsbesluit

Datum behandeling in B&W + ondertekening

Terschelling, 5 maart 2024
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

H.M. de Jong,	mr. R.S. Cazemier,
secretaris/directeur	wnd burgemeester